

कापूस हंगाम २०२६-२७: साप्ताहिक पहिला पीक सल्ला
११ ते १७ जून २०२६

महाराष्ट्र		मागील आठवड्यातील प्रत्यक्ष पाऊस (मिमी)						पडणाऱ्या पावसाचा अंदाज (मिमी)					
		जून						जून					
		05	06	07	08	09	10	11	13	14	15	16	17
	धुळे								0	0	0	0	0.1
	नंदुरबार								0	0.1	0.2	0	0
	जळगाव	0	0	3	0	0	0	0	0.1	0	0	0	0.1
	अहमदनगर	0	0	0	0.7	0	0	0	0.1	0.4	0.1	0.1	0.1
	औरंगाबाद	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0	0	0.5
	जालना	0	0	0	0	0	0	0	1.6	0.1	0	0.1	0.4
	बीड	0	0	0	0	0			1.3	0.7	0	0	0.6
	नांदेड								2.8	0.6	0.1	0.1	3.2
	परभणी	18.3	2.3	0	0	0	0	0	2.4	0.9	0	0	0.8
	हिंगोली								0.7	0.4	0	0.1	0.7
	बुलढाणा	0	0	0	0	0	0	0	2.4	0	0.1	0	0.2
	अकोला	0	0	0	0	0	0	0	0.8	0	0.1	0	0.6
	वाशीम	0	0	0	0	0	0	0	0.9	0.1	0	0.1	0.5
	अमरावती	0	0	5	1	20	0	0	1.2	0.1	0	0	4.4
	यवतमाळ	2	0	0	0	0	0	0	2.2	0.6	0	1.2	3.6
	वर्धा	0	0	0	0	1	0	0	2.7	1.1	0.1	4.7	2.3
नागपूर	0	0	0	0	0	0.2	0	3.9	1.5	0.7	2.3	0.4	
चंद्रपूर	0	0	0	0	8	0	0	4.7	3.8	1.2	8.9	4.8	
पावसाचे प्रमाण आणि रंग कोड	0.1 to 2.4 मिमी	2.5 to 15.5 मिमी	15.6 to 64.4 मिमी	64.5 to 115.5 मिमी	115.6 to 204.4 मिमी								
पावसाची श्रेणी	खूप हलका पाऊस	तुरळक पाऊस	मध्यम स्वरूपाचा पाऊस	मुसळधार पाऊस	अति मुसळधार पाऊस								

पीक परिस्थिती:

अकोला येथे येत्या खरीप हंगामासाठी जमीन तयार करण्याचे काम सुरु आहे. कापसाची नांगरणी, सपाटीकरण, शेणखत टाकणे इत्यादी सर्व कार्ये पूर्ण झाली आहेत.

राहुरी आणि नांदेड येथे जमिनीची तयारी, नांगरणी, सपाटीकरण, शेणखत टाकणे इत्यादी कामे सुरु आहेत. बहुतांश शेतकऱ्यांकडे कापूस पेरणीसाठी शेताची मांडणी करण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.

पीक सल्ला:

७५-१०० मिमी पुरेसा पाऊस झाल्यानंतर कापसाची पेरणी सुरु करावी असा सल्ला शेतकऱ्यांना देण्यात आला आहे. पावसावर आधारित शेतीच्या पेरणीसाठी कमी ते मध्यम कालावधीचे बीटी/ नॉनबीटी वाण/ संकर वापरावे आणि बागायती स्थितीसाठी मध्यम ते उशीरा वाण वापरावे. जर व्यावसायिकरित्या उपलब्ध असलेल्या कापसाच्या बियाण्यांवर कीटकनाशकांची पूर्व प्रक्रिया केली नसेल, तर कापूस बियाण्यावर पेरणीपूर्वी कार्बोक्सिन (व्हिटॉवॅक्स) १ ग्रॅम किंवा थिरम ३ ग्रॅम/ किलो बियाण्याची प्रक्रिया करावी. तसेच नायट्रोजन स्थिरीकरणासाठी अॅझोटोबॅक्टर आणि फॉस्फेट विरघळण्यासाठी पीएसबी @२०-२५ ग्रॅम/ किलो बीजप्रक्रिया करावी. कापसात मुंग आणि उडीद सारख्या आंतरपिकांचा १:१ पंक्तीच्या प्रमाणात समावेश करावा. पिकाच्या सुरुवातीच्या अवस्थेत तण नियंत्रणासाठी उगवणीपूर्व तणनाशक म्हणून पेंडीमेथालिन ३८.७% सीएस हे १.५-१.७५ कि.ग्रॅ. सक्रिय घटक (a.i.)/हेक्टर (२०-२५ मि.ली. प्रति लिटर पाणी) या प्रमाणात वापरावे. आर्बोरियम (६०x१५, ६०x३० से.मी., ४०:२०:२० की.ग्रॅम. एन.पी.के./हेक्टर), सुधारित हिरसुटम (६०x३० से.मी., ६०:३०:३० की.ग्रॅम. एन.पी.के./हेक्टर) आणि पावसावर आधारित बी.टी संकरित कापसासाठी, (९०x४५, ९०x६०, ६०:३०:३० की.ग्रॅम. एन.पी.के./हेक्टर) आणि बागायत बी.टी कापसासाठी (अनुक्रमे १२०x३०, १२०x६० से.मी., १२०:६०:६० की.ग्रॅम. एन.पी.के./हेक्टर साठी वरीलप्रमाणे शिफारस केलेले अंतर आणि खताचे प्रमाण पाळावे.

राहुरी येथे शेतकऱ्यांना कापसाची लवकर पेरणी टाळण्याचा सल्ला देण्यात आला आहे. ७५ ते १०० मि.मी. इतका पुरेसा पाऊस झाल्यानंतरच कापसाची पेरणी सुरु करावी. ज्या शेतकऱ्यांकडे पुरेशी सिंचन सुविधा उपलब्ध आहे, त्यांनी आपल्या शेतात कापसाची पेरणी सुरु करावी. कोरडवाहू लागवडीसाठी अल्प कालावधीत येणाऱ्या बीटी किंवा नॉन- बीटी जाती/संकरित वाणांचा, तर सिंचित परिस्थितीत मध्यम उशीरा ते उशीरा येणाऱ्या बीटी किंवा नॉन- बीटी जाती/संकरित वाणांचा वापर करावा. बाजारात उपलब्ध कापसाच्या बियाण्यांवर बुरशीनाशकाची पूर्वप्रक्रिया केलेली नसल्यास, बियाणेद्वारे पसरणाऱ्या रोगांच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बोक्सिन ३७.५% + थायरम ३७.५% डीएस @ ३.५ ग्रॅम प्रति किलो बियाणे (मूळकूज व जीवाणू करपा रोगासाठी) किंवा फ्लक्सोपायराॅक्साड (३३३ ग्रॅम/लिटर एफएस) @ १.५ मि.ली. प्रति किलो बियाणे किंवा टेट्राकोनॅझोल ११.६% डबल्यु/ डबल्यु (१२.५% डबल्यु /व्ही) एसएल @ १.५ मि.ली. प्रति किलो बियाणे (मूळकूज रोगासाठी) यांपैकी कोणत्याही बुरशीनाशकाची बीजप्रक्रिया करावी. तसेच, नत्र स्थिरीकरणासाठी अॅझोटोबॅक्टर आणि स्फुरद विद्राव्य करण्यासाठी पीएसबी @ २०-२५ ग्रॅम प्रति किलो बियाणे याप्रमाणे बीजप्रक्रिया करावी. कापूस पिकात १:१ ओळींच्या प्रमाणात मूग व उडीद यांसारखी आंतरपिके घ्यावीत. तसेच, सापळा पिके म्हणून चवळी, मका, सेटेरिया आणि झेंडू यांची पेरणी करावी.